

ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1884

Αθήνα, 8 Ιουλίου 2024
Αριθ. Πρωτ. 43/2024

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

44ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Αθήνα, 11-13 Απριλίου 2025

Λήξη προθεσμίας υποβολής συμμετοχών-περιλήψεων: Τρίτη, 31 Δεκεμβρίου 2024

Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή:

Ιωάννα Μπίθα, Γιώργος Πάλλης, Μαρία Καζανάκη-Λάππα,
Κλήμης Ασλανίδης, Αναστάσιος Αντωνάρας, Αγγελική Κατσιώτη

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας ανακοινώνει τη διενέργεια του 44ου Συμποσίου της ΧΑΕ που θα πραγματοποιηθεί από 11 έως και 13 Απριλίου 2025 στην Αθήνα, με φυσική παρουσία. Ακολουθούν πληροφορίες για το ειδικό θέμα της Ημερίδας και για τη συμμετοχή στο Συμπόσιο:

Ειδικό θέμα της Ημερίδας του 44ου Συμποσίου της ΧΑΕ (2025)

Αντιμετωπίζοντας τον θάνατο κατά τα βυζαντινά και μεταβυζαντινά χρόνια

Η Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία αποφάσισε το ειδικό επιστημονικό θέμα που θα απασχολήσει την μία από τις ημέρες του 44ου Συμποσίου της, να αφορά στον θάνατο και στην αντιμετώπισή του, όπως αποτυπώνονται στα αρχαιολογικά κατάλοιπα, τα υλικά αντικείμενα και την τέχνη, από τον 4ο έως τις αρχές του 19ου αιώνα.

Το φοβερό γεγονός του θανάτου είχε κεντρική θέση στη βυζαντινή κοινωνία, αλλά και σε εκείνη που συνέχισε τη βυζαντινή παράδοση στις περιοχές υπό λατινική και οθωμανική κυριαρχία. Η μετάβαση στο επέκεινα απασχολούσε κάθε άνθρωπο, που προσδοκούσε την αιώνια ζωή και προσπαθούσε μεταξύ άλλων να την εξασφαλίσει με δωρεές και προσφορές στο θείον. Η διαχείριση της κορυφαίας αυτής στιγμής συνδύαζε πρακτικές και παραδόσεις της αρχαιότητας, βαθειά ριζωμένες στο συλλογικό υποσυνείδητο, με τη χριστιανική διδασκαλία και το μήνυμα της κατάλυσης του θανάτου και της ανάστασης των νεκρών. Τον συνδυασμό αυτό αντιπροσωπεύουν ο τρόπος με τον οποίο αξιοποιήθηκαν η αρχιτεκτονική και οι άλλες τέχνες για να υποδεχτούν τον νεκρό και να κοσμήσουν τον τάφο του, τα ταφικά κτερίσματα και τα υλικά τεκμήρια δοξασιών γύρω από τον θάνατο, αλλά και οι εικαστικές αναπαραστάσεις του. Η μελέτη του υλικού αυτού προσφέρει μία βαθύτερη κατανόηση της βυζαντινής κοινωνίας και των σχετικών αντιλήψεων της.

Στόχος του Συμποσίου είναι να δώσει την ευκαιρία για την επανεξέταση παλαιών ευρημάτων και δεδομένων γύρω από τον θάνατο και για την παρουσίαση νέων, ιδιαίτερα όσων έχουν έρθει στο φως μέσα από τις εκτεταμένες ανασκαφικές έρευνες των τελευταίων ετών.

Ενδεικτικά, θεματικές της ημερίδας του τριήμερου Συμποσίου θα μπορούσαν να αποτελέσουν:

- Η οργάνωση και η μορφή των νεκροταφείων
- Ταφική αρχιτεκτονική, ταφικά μνημεία και μασσωλεία
- Ταφικές πρακτικές και ναοδομία
- Επιτύμβιες επιγραφές
- Ταφική γλυπτική
- Ζωγραφικός διάκοσμος των τάφων
- Κτέριση και κτερίσματα των νεκρών
- Υλικές ενδείξεις ταφικών πρακτικών και εθίμων
- Αποκλίνουσες ταφές και δοξασίες
- Ταφές υπό έκτακτες συνθήκες (πολιορκία, πόλεμος, επιδημίες κ.ά.)
- Ταφές αλλόφυλων και αλλόδοξων
- Σκελετικά κατάλοιπα και αναλύσεις
- Εικονογραφία του θανάτου στη μνημειακή ζωγραφική (π.χ. κοιμήσεις, μαρτυρικοί θάνατοι, Δευτέρα Παρουσία, ο Μακάβριος Χορός κ.ά.)

Κατά την ημέρα διεξαγωγής της Ημερίδας, εκτός από τις εισηγήσεις, οι οποίες θα ανατεθούν σε επιστήμονες με σχετική εξειδίκευση, θα παρουσιασθούν και οι συναφείς με το θέμα ανακοινώσεις.

Η γλώσσα του Συμποσίου είναι η ελληνική.

Ξένοι ομιλητές μπορούν να μιλήσουν σε αγγλική ή γαλλική γλώσσα.

Οι ανακοινώσεις του 44ου Συμποσίου της ΧΑΕ, τόσο οι ελεύθερες όσο και εκείνες της Ημερίδας, θα πρέπει να είναι πρωτότυπες και να αποτελούν ουσιαστική συμβολή στην επιστήμη. Η διάρκειά τους δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 15 λεπτά της ώρας (**2.100 λέξεις**). Δεν γίνονται δεκτές συμμετοχές ομιλητών με δύο ανακοινώσεις, ακόμα και εάν η μία από αυτές είναι σε συνεργασία με άλλον ομιλητή. Τα θέματα των ανακοινώσεων πρέπει να εντάσσονται στο πεδίο της βυζαντινής και μεταβυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης (4ος αιώνας – 1830).

Λόγω του μεγάλου αριθμού συμμετοχών στο Συμπόσιο της ΧΑΕ, το Διοικητικό Συμβούλιο ενθαρρύνει τους ενδιαφερόμενους, κυρίως εκείνους οι οποίοι σκοπεύουν να παρουσιάσουν ανασκαφές, αναστηλωτικά έργα και εργασίες συντήρησης μνημείων και έργων τέχνης, να χρησιμοποιήσουν τον εναλλακτικό τρόπο παρουσίασης των ανακοινώσεών τους με τη μορφή επιτοίχιων πινακίδων (posters). Οι συμμετέχοντες θα αναλάβουν τη διαμόρφωση και υλοποίηση των πινακίδων, διαστάσεων 60×85 εκ. (A1), ενώ την ανάρτησή τους σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο θα αναλάβει η Οργανωτική Επιτροπή. Οι πινακίδες θα πρέπει να παραδοθούν στην Επιτροπή το πρωί της παραμονής της έναρξης του Συμποσίου. Κατά τη διάρκεια του Συμποσίου θα προβλεφθεί χρόνος για την παρουσίαση των θεμάτων στους συνέδρους.

Σημειώνεται ότι κατά την κατάθεση της συμμετοχής-περίληψης θα πρέπει να δηλωθεί **(α)** εάν η ανακοίνωση αφορά στις ελεύθερες ανακοινώσεις ή εντάσσεται στην Ημερίδα και **(β)** εάν αφορά ανακοίνωση προφορική ή επιτοίχια.

Όπως και στα προηγούμενα Συμπόσια, προβλέπεται η έγκαιρη δημοσίευση περιλήψεων των εισηγήσεων, των προφορικών και των επιτοίχιων ανακοινώσεων. Η δημοσίευση αυτή έχει τον χαρακτήρα της πρώτης παρουσίασης με σκοπό την

προκαταρκτική ενημέρωση. Οι περίληψεις πρέπει να περιλαμβάνουν ουσιαστικές πληροφορίες για το θέμα, το περιεχόμενο και την πρωτοτυπία της ανακοίνωσης.

Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να στείλουν την περίληψη της ανακοίνωσής τους (χωρίς υποσημειώσεις ή βιβλιογραφία), στην οποία μπορούν να ενταχθούν μόνον μικρά γραμμικά σχέδια που πρέπει επιπλέον να κατατεθούν σε ψηφιακή μορφή (**βλ. συνημμένο δείγμα σύνταξης της περίληψης, το οποίο παρακαλείσθε να ακολουθήσετε όσο το δυνατόν πιο πιστά**).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας και ειδικότερα η Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή του *44ου Συμποσίου της ΧΑΕ* επιφυλάσσεται να προτείνει αλλαγές ή να αποκλείσει ανακοινώσεις οι οποίες:

- δεν άπτονται των πεδίων της βυζαντινής και μεταβυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης
- δεν πληρούν τις προϋποθέσεις πρωτοτυπίας και συμβολής στην επιστήμη
- περιλαμβάνουν προσωπικές επιθέσεις
- κατατίθενται εκπρόθεσμα

Για τη συμμετοχή στο *44ο Συμπόσιο της ΧΑΕ (11-13 Απριλίου 2025)* οι αιτήσεις συμμετοχής-περιλήψεων είτε για ελεύθερη ανακοίνωση είτε στο πλαίσιο της Ημερίδας θα πρέπει να κατατεθούν **έως και την Τρίτη 31 Δεκεμβρίου 2024** με την ένδειξη «44ο Συμπόσιο ΧΑΕ (2023)» στην ηλεκτρονική διεύθυνση της ΧΑΕ: chae.secretary@gmail.com

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΧΑΕ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Γραμματεία του 44ου Συμποσίου της ΧΑΕ:

Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία, c/o Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Αθήνα, κα Σοφία Γιαννιώτη, Τρίτη, Πέμπτη και Παρασκευή, 9:00-14:00, τηλ. 213 213 9556.

Παρακαλείσθε για την οικονομική υποστήριξη του Συμποσίου με την αγορά του Τεύχους με το πρόγραμμα και τις περιλήψεις των εισηγήσεων και των ανακοινώσεων του συμποσίου, το κόστος του οποίου έχει ορισθεί στο ποσό των 15,00 €.

Η συνδρομή των μελών της ΧΑΕ για το 2025 έχει ορισθεί στο ποσό των 30,00 €.

Η καταβολή της συνδρομής ή των συνδρομών παρελθόντων ετών μπορεί να γίνεται κατά τη διάρκεια του Συμποσίου. Συστήνεται όμως σε όσους έχουν τη δυνατότητα η ηλεκτρονική κατάθεση των συνδρομών στους παρακάτω λογαριασμούς της ΧΑΕ:

*Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος: IBAN GR510110080000008067565229.
Alpha Bank: IBAN GR6701401150115002320011728.
(Δικαιούχος: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία)*

Κατά τη διάρκεια του Συμποσίου οι εκδόσεις της ΧΑΕ θα πωλούνται με έκπτωση 40%.

Ειδικά για τα ταμειακώς ενήμερα μέλη της ΧΑΕ (συμπεριλαμβανομένου του έτους 2025) οι εκδόσεις της ΧΑΕ θα πωλούνται με έκπτωση 50%.

Για την εγγραφή στον ηλεκτρονικό κατάλογο αποδεκτών των ανακοινώσεων της ΧΑΕ, παρακαλούμε να στείλετε σχετικό μήνυμα στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: chae.secretary@gmail.com και xae.anakoinoiseis@gmail.com

Λογρές/Donate: Εθνική Τράπεζα Ελλάδος/National Bank of Greece: GR510110080000008067565229.
Δικαιούχος/Beneficiary: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία

Έδρα: Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Βασ. Σοφίας 22, 106 75 ΑΘΗΝΑ, τηλ. 213 213 9556
www.chae.gr • e-mail: chae.secretary@gmail.com
facebook: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία - Christian Archaeological Society
<https://independent.academia.edu/ΧριστιανικήΑρχαιολογικήΕταιρεία/ChristianArchaeologicalSociety>
<http://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/deltion> • <http://ebooks.epublishing.ekt.gr/index.php/chae>
<http://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/chae>